

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 28/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., H., a H. G., P., vo veci namietaného porušenia ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Partizánske v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/52/2008 a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010 v spojení s postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/1/2011 a jeho rozsudkom z 23. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. a H. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 13. októbra 2011 doručené podanie J. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorým namieta porušenie svojho

práva, ako aj práva H. G. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/52/2008 a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010 v spojení s postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/1/2011 a jeho rozsudkom z 23. júna 2011 (ďalej aj „namietaný rozsudok“). Vychádzajúc z obsahu podania ústavný súd dospel k názoru, že úmyslom sťažovateľky bolo podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Sťažovateľka uviedla, že namieta aj „porušenie práva H. G.“, avšak menovaná sťažnosť nepodpísala a zo sťažnosti taktiež nevyplýva, že by nejakým spôsobom prejavila vôľu sa k nej pripojiť.

Sťažovateľka poukázala na to, že „v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ÚS podanie smeruje: Voči konaniu Krajského súdu v Trenčíne, ktorý rozsudkom zo dňa 23. júna 2011 č. k. 4 Co/1/2011-263 doručeného J. Š. dňa 15. 08. 2011 /H. G. do dnešného dňa nedoručený/ v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 13. 10. 2010 číslo 5C/52/2008-219, ktoré rozhodli vo veci potvrdenia vlastníctva k parcele č... kat. úz. V., Správa katastra..., tak že vydržané právo nám nebolo priznané i napriek splneným podmienkam, ktoré zákon OZ v § 134 ukladá splniť k nadobudnutiu vlastníctva vydržaním.“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka podrobne opisuje skutkový stav veci, od ktorého odvíja namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to osobitne vo vzťahu k H. G. a osobitne vo vzťahu k sebe, pričom zároveň podrobne analyzuje priebeh konania pred všeobecnými súdmi.

V nadväznosti na to sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, „že naše právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného

súdu Partizánske vedenom pod sp. zn. 5 C/52/2008 v spojitosti s Krajským súdom Trenčín vedenom pod sp. zn. 4 Co/1/2011-263 bolo porušené.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trenčíne a nariaďuje mu konať v zmysle nálezu Ústavného súdu. “.

Sťažovateľka sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 000 €, a to po 500 € pre ňu a rovnako pre H. G., a taktiež požaduje priznanie úhrady trov konania.

Sťažnosť nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 2 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

K sťažnosti predovšetkým neboli pripojené kópie právoplatných rozhodnutí (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde), proti ktorým smeruje, ako ani splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom tak, ako to ustanovuje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd výzvou z 9. novembra 2011 (doručenou podľa doručenky 14. novembra 2011) upozornil sťažovateľku na náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ako aj na skutočnosť, že jej sťažnosť tieto zákonom predpísané náležitosti nespĺňa. Vyzval ju, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy nedostatky svojej sťažnosti odstránila s poučením, že ak tak v určenej lehote neurobí, môže byť sťažnosť odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na výzvu ústavného súdu reagovala sťažovateľka podaním z 15. novembra 2011 (doručeným ústavnému súdu 23. novembra 2011) označeným ako „Zaslanie požadovaného k výzve 9/11“, ku ktorému síce pripojila kópie meritórnych rozhodnutí vydaných v predmetnej právnej veci, avšak rozhodnutie krajského súdu č. k. 4 Co/1/2011-263 z 23. júna 2011, ktorý vo veci rozhodol v poslednom stupni, mu napriek výslovnej

požiadavke obsiahnutej vo výzve ústavného súdu z 9. novembra 2011 nepredložila, aj keď vo svojom podaní tvrdí, že tak urobila.

Pokiaľ ide o požadované splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom, sťažovateľka uviedla, že „*Splnomocnenie zašle právny zástupca J. V. – osobne k horeuvedenému číslu Rvp 2723/2011-6.*“.

Do dňa predbežného prerokovania sťažnosti však požadované splnomocnenie ústavnému súdu nebolo zaslané.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd vo výzve z 9. novembra 2011 podrobne poučil sťažovateľku, ako má odstrániť nedostatok náležitostí kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľka aj napriek tomuto poučeniu nedoplnila svoju sťažnosť v súlade s požiadavkami obsiahnutými vo výzve ústavného súdu. Najmä nepredložila splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde a taktiež nepredložila ani kópiu namietaného rozsudku.

Ak ústavný súd poučí sťažovateľa o jeho procesných právach a povinnostiach v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy s cieľom poskytnúť mu plnú možnosť na uplatnenie ústavnej ochrany jeho základných práv a slobôd a poučí ho o tom, ako treba opravu alebo doplnenie sťažnosti urobiť, je procesnou povinnosťou sťažovateľa a tiež v jeho záujme výzvu ústavného súdu a pokyny na opravu alebo doplnenie sťažnosti v nej obsiahnuté v celom rozsahu rešpektovať.

V prípade nerešpektovania uvedenej povinnosti sťažovateľom ústavný súd sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietne pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (obdobne napr. III. ÚS 199/03).

Ústavný súd je nútený konštatovať, že sťažovateľka napriek výzve neodstránila nedostatky svojej sťažnosti a z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Pokiaľ sťažovateľka označila ako ďalšiu účastníčku konania, v mene ktorej podala sťažnosť, aj H. G., ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). Namietat' porušenie práv inej osoby môže iba zákonný zástupca takej osoby (II. ÚS 4/96, IV. ÚS 40/06, a to za splnenia ďalšej podmienky, že sťažnosť nie

je v rozpore s účelom zastúpenia. Ústava ani zákon o ústavnom súde neumožňujú, aby fyzická osoba alebo právnická osoba podala sťažnosť ústavnému súde za inú osobu.

Pretože za H. G. sťažnosť ústavnému súde podala sťažovateľka, ktorá je zjavne neoprávnenou osobou na jej podanie, ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k menovanej po predbežnom prerokovaní z toho dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd navyše v súčinnosti s okresným súdom zistil, že vo veci bolo 19. septembra 2011 podané dovolanie, o ktorom nebolo dosiaľ dovolacím súdom rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu v dôsledku súbežne podaného dovolania a sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vznikla situácia, keď by o veci mali súčasne rozhodovať dva orgány súdneho typu [Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd a ústavný súd], čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súde ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, ako predčasné (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 180/2010).

Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže predložiť sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie svojho základného práva alebo slobody ústavnému súdu. K tomu treba dodať, že sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí.

Ústavný súd už vyslovil názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, ak by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolila v okolnostiach daného

prípadu sťažovateľka, t. j. k paralelnému podávaniu sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti by sa ústavný súd podanou sťažnosťou aj z toho dôvodu nemohol meritórne nezaoberať a podľa zásady ratio temporis ju odmietol aj ako neprípustnú pre jej predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2012